ПІВНІЧНА АМЕРИКА 20.01.2025 | Джефрі Кабасервіс

Приречені на провал?

Хоча демократи демонструють готовність до співпраці, підтримка Трампа в Конгресі є хиткою, адже республіканці розколоті як ніколи

Коли Дональд Трамп повернеться до Білого дому 20 січня, він матиме значно впливовішу позицію, ніж під час свого першого президентського терміну. У 2017 році, як і у 2025-му, Республіканська партія Трампа контролювала всю «трійцю» влади – президентство та обидві палати Конгресу. Але у 2017 році Трамп, якому бракувало певної легітимності через програш за загальною кількістю голосів виборців, отримав серйозний опір від власної партії, а також з боку обурених демократів, які організували проти нього рух *#Resistance.* Саме тому під час першого президентського терміну Трампа республіканцям не вдалося досягти значної частини їхнього законодавчого порядку денного навіть до того, як на виборах 2018 року вони втратили більшість у Палаті представників.

Але цього разу Трамп об'єднав довкола себе Республіканську партію й отримав майже половину голосів виборців, а заскочені зненацька масштабною поразкою демократи – розділені й деморалізовані. Чи вдасться в такому разі республіканцям тепер ухвалити найамбітніші зміни до закону? Наскільки демократична меншість у Конгресі може (чи має) з ними співпрацювати? І нарешті – скільки триватиме єдність республіканців?

Готовність до співпраці з деяких питань

Ранні тенденції свідчать про те, що чимало демократів відкриті до можливості голосувати спільно з республіканцями, принаймні з певних питань. Наприклад, 7 січня Палата представників ухвалила Закон Лейкена Райлі, який вимагатиме затримання будь-якого незареєстрованого іммігранта, звинуваченого в крадіжці або крадіжці зі зломом – цей закон підтримали всі республіканці, які голосували, та 48 демократів (у той час як 159 проголосували проти). У Сенаті кілька демократів (зокрема Джон Феттерман з Пенсильванії та Рубен

Ґальєґо з Аризони) також заявили про свою підтримку законопроєкту.

Багато демократів вважають, що поразка на виборах у листопаді – результат негативної реакції громадськості на їхню непопулярну позицію з деяких питань, таких, як імміграція, інфляція, злочинність і громадський безлад, а також гендерний радикалізм. На їхню думку, якщо голосувати спільно з республіканцями за законопроєкти стосовно практичних заходів щодо цих питань, це допоможе покращити сприйняття демократів серед громадськості, а саме виборців робочого класу різної расової приналежності, яким доволі чужа ліва культурна ідеологія. Конгресмен-демократ з Флориди Джаред Московіц повідомив «Punchbowl News», що збільшення підтримки демократами Закону Лейкена Райлі – реакція на результати виборів. «Не думаю, що американський народ підтримує екстремізм, але він справді хоче змін на кордоні, – сказав він. – З деяких питань ми опинилися по лівий бік від американського народу».

З часів першого президентського терміну Трампа політика у США значно більше ґрунтується на партійній прихильності, ніж на фактичній ідеології, і чимало прихильників обох партій сприймають компроміси з опонентами практично як державну зраду

Також демократи у Конгресі заявляли журналістам, що відкриті до співпраці з республіканцями щодо повсякденних проблем – зниження вартості життя, податкової реформи і, можливо, заходів Управління урядової ефективності (DOGE) зі зниження марнотратства уряду. Навіть окремі демократи-прогресисти зазначали можливість співпраці з адміністрацією в політичних питаннях, які принесуть користь американському робочому класу, як-от план Трампа обмежити відсоткові ставки за кредитними картками. Представниця Нью-Йорку Александрія Окасіо-Кортес, імовірно, найвідоміша конгресменка-прогресистка у США, заявила, що демократи, на її думку, іноді програють на виборах, «бо ми рефлекторно виступаємо проти республіканців і недостатньо долучаємося до амбітного бачення покращень для американського робочого класу».

Але такі заяви все ж можуть перебільшувати готовність обох партій співпрацювати з більш ніж обмеженого кола заходів, що не викликають особливих заперечень. З часів першого президентського терміну Трампа політика у США значно більше ґрунтується на

партійній прихильності, ніж на фактичній ідеології, і чимало прихильників обох партій сприймають компроміси з опонентами практично як державну зраду. Тому ніхто й не заздрить Майку Джонсону, республіканцю з Луїзіани, якого 3 січня переобрали спікером Палати представників. Розподіл місць між республіканцями та демократами в Палаті – 219 до 215, найменший розрив за останнє століття, і ця невелика перевага республіканців стане ще меншою в найближчі тижні, коли двоє представників від республіканців отримають нові призначення в адміністрації Трампа. Варто зазначити, що, хоча Джонсона й переобрали під час першого туру голосування, він набрав рівно мінімально необхідну більшість голосів, ставши першим кандидатом за 112 років, який не отримав жодного «зайвого» голосу під час голосування.

Республіканська єдність?

Багато хто вважає, що Джонсон приречений на поразку – не тільки через те, що такі результати голосування за спікера вказують на його слабку підтримку з боку колег за партією, а й через те, що для ухвалення законопроєктів без підтримки демократів республіканцям у Палаті представників доведеться зберегти майже повну єдність. Досягти цього було б надзвичайно важко, навіть якби республіканці були в цілковитій ідеологічній злагоді – насправді ж вони вже десятиліттями не були настільки роз'єднані, як зараз.

Президенти-республіканці, починаючи з Рональда Рейґана, свого часу користувалися єдністю консервативного руху, якому вдалося подолати розбіжності задля ключової мети – перемоги в холодній війні. Сьогодні ж консерватизм – не стільки єдиний рух, а зграя окремих груп, що між собою змагаються. Популісти, лібертаріанці, націоналісти, євангелісти, технарі з Кремнієвої долини, спекулянти з Волл-стріт, католики-інтегралісти, молодики з консервативними нахилами, ізоляціоністи, неоімпералісти, прихильники конспіративних теорій на зразок QAnon тощо – їх об'єднує лише спільна відданість Трампу й ненависть до лівих. Тизер майбутньої ворожнечі серед консерваторів можна було спостерігати в середині січня, коли колишній головний стратег Трампа Стів Беннон жорстко розкритикував Ілона Маска, співкерівника ініціативи Трампа DOGE, зокрема через розбіжності у поглядах на роль імміграції висококваліфікованих кадрів за допомогою візової програми H-1B.

Спікер Джонсон стикатиметься з

Ця ворожнеча всередині консервативного руху проявлятиметься у протистоянні республіканців у Конгресі одне з одним щодо

проблемою головування над глибоко розділеною мінімальною більшістю республіканців на кожному кроці

численних питань, які зараз переважно не відомі широкому загалу. Наприклад, колись республіканці більш-менш єдиним фронтом виступали проти планів демократів збільшити кількість електромобілів у США. Але це було до того, як магнат у сфері електрокарів Маск став прихильником MAGA, а також до того, як закони епохи Байдена, такі як Закон про зниження інфляції, посприяли створенню заводів електромобілів у переважно республіканських штатах, таких як Кентуккі, Південна Кароліна та Теннессі. Як конгресмени-республіканці з цих штатів відреагують на плани покласти край явищу, яке забезпечило їм стільки робочих місць?

Спікер Джонсон стикатиметься з проблемою головування над глибоко розділеною мінімальною більшістю республіканців на кожному кроці. А що буде, коли йому не вдасться зібрати достатньо голосів для найважливіших законів, таких як підвищення верхньої межі боргу, фінансування уряду чи продовження податкових знижок, запроваджених Трампом? Можливо, він міг би здобути підтримку окремих демократів, щоб набрати достатню кількість голосів, але це, найімовірніше, виллється у втрату ще більшої кількості голосів республіканців і призведе до бунту, в результаті якого він може навіть втратити посаду спікера.

Але ці страшні сценарії не враховують варіанту, що Трамп може докорінно змінити американську політику до невпізнаваності. Деякі з запропонованих Трампом перших кроків – масові депортації, арешт журналістів і політичних опонентів, звільнення тисяч кар'єрних держслужбовців, припинення можливості отримання громадянства на підставі народження у США – можуть викликати такий сильний спротив демократів (і навіть деяких республіканців), що годі буде й говорити про можливість двопартійної співпраці. А що буде, якщо адміністрація перейде до справжнього авторитаризму – відмовлятиметься виконувати постанови суду, використовуватиме Закон про повстання як привід відправляти війська в американські міста, щоб придушувати протести? Певний рівень двопартійності, який ми зараз спостерігаємо, насправді може виявитися дуже короткочасним.

Переклад з англійської Наталії Сліпенко

Джефрі Кабасервіс

Д-р Джефрі Кабасервіс (Geoffrey Kabaservice) – директор політичних досліджень Центру Нісканен у Вашингтоні, округ Колумбія, а також автор книги «Правління та руїна: крах поміркованості та руйнування Республіканської партії» (*Rule and Ruin: The Downfall of Moderation and the Destruction of the Republican Party*).